

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Folkets Sange

Citation: Drachmann, Holger: "Folkets Sange", i Drachmann, Holger: *Samlede poetiske Skrifter*, 1906-1909, s. 412. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann05tom-shoot-workid57198/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede poetiske Skrifter

Vort Liv, vort Liv!
 I Vellyst undfanget, i Dødssmerter født,
 Paa Stier og Veje letsindig forødt,
 Opsamlet og værnet med Kunst og med Flid,
 Et Fngg gennem Luften, en Tusinddøls Tid:
 En Døds-Runes Gaade
 For Mand og for Viv,
 En Rædsel, en Naade —
 Vort Liv, vort Liv!

Får hen, får hen,
 Du fængende Leg mellem Kvinder og Mænd!
 Kun én Gang er Flammen en Altarilds Brand;
 Ve vor Forstand,
 At ej den kan Loven begribe!
 Vi styrer og styrer mod Længslernes Land: —
 Hvad blev der til Rest af en Storm over Sand,
 Over Hav af en kalfuret Stribe?

Giv tabt, giv tabt!
 Du Hjerte, lig Ilden, til Selvoffer skabt;
 Lad Manden som Stormvind i Verden uddrage:
 Der bliver for Kvinden en Vagtpost tilbage;
 Den skal hun holde
 I Natten saa vild.
 Arne, Du kolde,
 Hun tænder din Ild;
 Ej som en dødsøfret, hvid Vestalinde,
 Ikke som Slegfred, og ikke som Viv,
 Men en Kvinde,
 Der er *Moder* til Slægternes evige Liv.

FJERDE AFDELING

Folkets Sange.

Førspil.

Hvad er det i den Tid, hvor alting vakler,
 Hvad er det da, som staar alene fast,
 Som ikke fordrer Troen paa Mirakler
 Og ikke skifter om med Modens Hast —

Hvad er det vel, som gi'er sig gode Stunder
Og dybest dog i Fremskridtsfarten bunder —?
Er det ej *Folkets Sag*? Er denne Tro
Ej netop Tidens? — Svar kun dristig: Jo.

Benægt det I, som netop stedse vakler,
Imens I stedse raaber: Vi staar fast!
I, som bestandig paa det gamle kvakler
Og lægger „Folket“ Kurens Fejl til Last;
Benægt det I, som aldrig gi'er Jer Stunder,
Men stedse hides af de skjulte Vunder —
Kald *Eders Sag* kun for den *rette* Tro:
I skal faa Lov at pleje den i Ro.

Forlængst, I gode Mænd, har I afgivet
Jer Portefeuille til den store Magt,
Som rundt omkring Jer Stol benævnes *Livet*,
Og som har længst Kontrakten Jer opsagt.
I bliver siddende: nuvel, en gammel,
Aftældig Mand vil ha'e sin Stol og Skammel
I Fred og nikke dér med Haand i Skød:
Nik I kun rolig væk: *den* Søvn er Død.

Historielæsning.

Jeg saa' paa Kongernes Rækker
I Skolens Historiebog:
Igennem en Borgmurs Sprækker
Ind i en Fængselskrog; —
Voldtægt! led det, og Mord og Brand!
Blodet strømmed saa vidt over Land;
Folket laa dér og railed,
Men Herren var kronet og kaldet.

Jeg saa' paa de revne Faner
I Kirkens det kalkede Kor:
Jeg tænkte paa Slægtens Ahner,
Som her var stedet til Jord; —
Kaarder der hang og Kommandostav,
Kranse der laa over Heitens Grav;
Hvem havde Slagene slaet?
Og *hvem* havde Kransene faaet?

Jeg hørte de messende Stemmer,
 Jeg hørte Forsagelsens Sang:
 Jeg saa' paa de struttende Lemmer, —
 Den Vej var nok ikke saa trang;
 Inderligt lød der en Takkebøn,
 Dronningens Nedkomst — den sjette Søn;
 Himlen skænkede i Naade
 Prinsler til Hær og Flaade.

Jeg saa' paa de uhyre Byer
 Og ud over Ager og Skov,
 I Dampens de jagende Skyer
 Jeg læste den virkende Loy:
 Nærmere komme de; Tanker og Sprog
 Forme sig ud fra den halvmørke Krog, —
 Landet og Byen skal enes,
 At Stammen kan læves og grenes.

B o r d b ø n .

Og ve de Mænd i Byerne, at ej
 De saa' det, dengang Øjnene var unge!
 Ve dem, at de kun saa' en sølet Vej,
 Trampet af Træsko og af Støvler tunge.
 Paa „smudsig Vinding“ har de skreget lydt:
 Hvorfra har de da deres Sølv i Lommen,
 Og er det mere blankt og rent og nyt? —
 Ve dem, fra hvem Forargelsen er kommen!

Ve denne Hovmod hos den lærde Flok!
 Den har raabt Mistro i Gevær derude;
 Ve denne faste Smædeskriver-Stok,
 Lejet af dem, som ager selv med Stude.
 Vi har nu faaet nok af denne Snak
 Om Tørv og Tran og om at fylde Vommen;
 Vi hæver Bordet med et: Mange Tak! —
 Ve dem, fra hvem Forargelsen er kommen!

F o l k e h ø j s k o l e - S a n g .

Jeg stammer fra den lave Vraa,
 Men træder i min Sko

Saa frit som dem, der højt paa Straa
 I Greveslotte bo;
 Dog vil jeg længer frem, frem:
 Til Kundskab staar min Hu;
 For Kundskab har en større Glans
 End nogen Grevefru.

Den Junker bryster sig til Hest
 I Sadlen dér saa stolt,
 Men hvad ham fattes, véd jeg bedst,
 Som har ham Bøjlen holdt;
 Han kommer ikke frem, frem,
 Han bliver den, han er;
 Forstand han har paa Hesteføl,
 Men ej paa Meenesker.

Jeg sætter mig paa Bænken hen,
 At høre paa den Mand,
 Som, selv belært af bedre Mænd,
 Opklarer min Forstand;
 Saa gaar det sindigt frem, frem
 Ved Sange og ved Sagn.
 De fanger mig for Kundskab ind
 Med Ligheds-Lov til Agn.

Hvad tungt der knuget har min Sjæl,
 Det luftes ud ved Sang,
 Og fri for Klimpen under Hæl
 Jeg tettes i min Gang;
 Men jeg vil længer frem, frem,
 Saa langt som jeg kan naa;
 Til Mandedaad og Frihedsdyst
 De Sagn kan ej forslaa.

Jeg lære vil af Videnskab,
 Hvad den mig lære kan,
 Beregne mig Gevinst og Tab
 I mine Fædres Stand;
 Jeg flytter Maalet frem, frem
 Ind i den nye Tid:
 Vorherres Rige er som vort,
 Om Grænsen staar der Strid.

Han rækker os ej Naadsensbrød,
 Før vi er helt siidt ud,
 Han spørger os kun ved vor Død,
 Om vi har fulgt hans Bud?
 Og Buddet det er: Frem, frem
 For Livets store Ret! —
 Og sig mig, hvilken Bondesøn
 Bør ikke lære det?

I Værkstedet.

Fra Morgen tidlig til Aften sent
 Det gaar med Høvi og med Hammer;
 Vi har det ikke saa pænt og rent,
 Som Folk i et pynteligt Kammer;
 Men Pynten savnes ej heller stort,
 Naar Arbejdet blot bliver propert gjort:
 Og det skal de pæne Folk vide,
 Som ikke for Føden skal slide.

Man si'er jo nok, at vi fanges nemt
 Af en eller anden „Frister“ —
 Javist, den lyder jo meget slemt,
 Den Titel: Socialister;
 Men Retten for store og Retten for smaa
 De kan saa daarligt hinanden forstaa:
 De pæne Folk maa nok „stemme“ —
 Men vi burde helst blive hjemme.

De har jo sørget for os saa godt
 Med baade Asyl og Skole
 Og Raadsforsamling paa Kongens Slot —
 De køber os af vore Stole;
 For *de* har Tid til at sidde ned,
 Og *de* véd grundigt om alt Besked:
 Vi Haandværksfolk kan kun vrøvle —
 Og saa er det bedre at høvle.

Se, deri turde de fejle lidt,
 Thi Værkstedet, det er vor Skole,
 Og indbyrdes snakker vi sammen tidt
 Om andet end Borde og Stole;

Og Børnene, de, som vi har og faar,
Dem vil vi dog se i lidt bedre Kaar:
Og derfor er det, vi søger
At skaffe os Blade og Bager.

Det er ej den Føde, som finder Vej
Til finere Møder og Gæster,
Men et er sikkert: vi sluger ej
Som forhen de „røde“ Romaner:
De Revolutioner med Mord og Brand,
De ligger ej længer for vor Forstand:
Vi omstyrter dog ikke Troner,
Vi danner „Associationer“.

Vi maler ej Fanden paa Væggen mer',
Vi bruger vor Bogtrykkersværte
Med større Omsigt og bedre Manér —
Præcis som de fine os lærte;
Vi høvler og limer og synger en Sang,
Og gaar vi fra Teksten imellem en Gang:
Nuvel, der er meget, som rester —
Først bliver man Svend, og saa Mester.

Vi har for meget læst.

Ja det er vist: vi har for meget læst,
Og hvad vi læste, har vi slet fordøjet;
Paa Stumperne har vi til Blærer blæst
Os op, — og se, vor Viden den var løjet.

Utroligt slider vi med Lod og Snorer
For at faa Livets Urværk til at gaa;
Vi regner ud, vi bytter om Faktorer,
Og — saa gaar Uret dog med ét i Staa.

Vi har vor Hjerne ødt, vi mangler Blod,
Og dog vil vi med Blod vor Fremtid købe!
Du Folkets Aand, vær kun ved trøstigt Mod:
Dig er det, som skal Fremtidsslægten døbe.

Det er din Sejghed, sunde Sans og Styrke,
Som ej omkuld for Fraser bliver blæst:
Det er *din* Gud, som vore Børn skal dyrke;
Vi visner bort, — vi har for meget læst.

Kildespring.

Se, hvor Kilden springer, Sikker paa sig selv; Hør, hvor frisk den klunger, Skovens Urgrunds-Elv; Altid samme Stemning, Samme sikre Spil: Ingen Verdens Dæmning Stoppet Springet til.	Og dit Væld Du nærer Ved en Moders Barm, Paa hvis Kraft Du tærer, Som gi'er Staa! din Arm; Hvor dens Aarer spille, Bølger alt af Stød, — Der, hvor Du staar stille, Staar alt andet med.
--	---

Trampet er der blevet Paa dit Muldjords-Hjem: Banen har Du skrevet Udenom og frem; Andre Løb blev boret Dig til Spot og Spe: Sligt har Kilden moret, Bragt den til at le.	Stærke Væld, som rolig Taber Traæden ej, Men fra Urgrunds Bolig Vandrer støt din Vej Gennem Labyrinter, Gennem Sand og Skarn, Sommer, Vaar og Vinter: Jordens eget Barn;
--	---

Lad kun Hakken ligge, Kast kun til Jer Brønd; Godtfolk, ser I ikke, Jeg er Jordens Søn, Døbt i Døbefonter, Som I aner ej; — Spør kun Eders Sonder, Godtfolk, gaa Jer Vej! —	Kast din Glans hen over Tidens Ussehed, Dyk i dine Vover Al dens Sygdom ned; Læg dens dybe Vunde, Lær den blot én Ting: Tro paa Folkets sunde, Friske Kildespring!
--	---
